

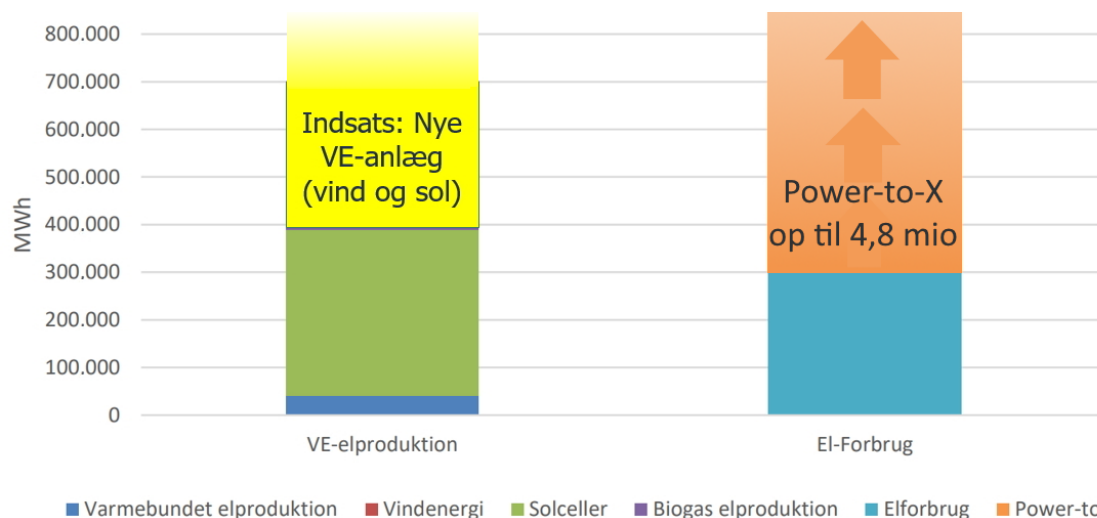
Indkaldelse af idéer og projektforslag

PLANLÆGNING FOR NYE VE-ANLÆG

Baggrund

Med udgangspunkt i Vordingborg Kommunes DK2020 Klimaplan fra 2022 er der igangsat en proces for planlægning for nye vedvarende energianlæg (VE-anlæg) i Vordingborg Kommune. Processen omfatter en bred inddragelse og udarbejdelse af tillæg til kommuneplanen i forhold til nye udlæg til solceller og vindmøller, som vil kunne producere minimum 300.000 MWh årligt.

Figur 1: Fremskrivning af elproduktion og el-forbrug i Vordingborg Kommune til 2030 fra Strategisk Energiplan 2023.

Hvorfor skal vi producere vedvarende energi i Vordingborg Kommune?

Vordingborg Kommune ønsker at bidrage til kampen mod klimaforandringer og fremme den grønne omstilling i forbindelse med den nuværende energikrise. Det betyder, at vi skal væk fra energi produceret med fossile brændsler som olie og naturgas og i stedet producere energi fra vedvarende energikilder. Det er primært energi fra sol, vind, biomasse og biogas.

Hvad er den bedste vej mod målet?

Landvindmøller og solceller er de billigste teknologier, der findes i dag. Det er derfor oplagt, at det er de to teknologier, som vil levere de største bidrag til en større produktion af vedvarende energi. Vindmøller og solceller optager meget areal og påvirker omgivelserne betydeligt, særligt er påvirkning af nærmeste naboer, dyreliv og landskab vigtigt at være opmærksom på i planlægningen. Af diagrammet til højre fremgår de mange hensyn, som har betydning for placeringen af nye vedvarende energianlæg.

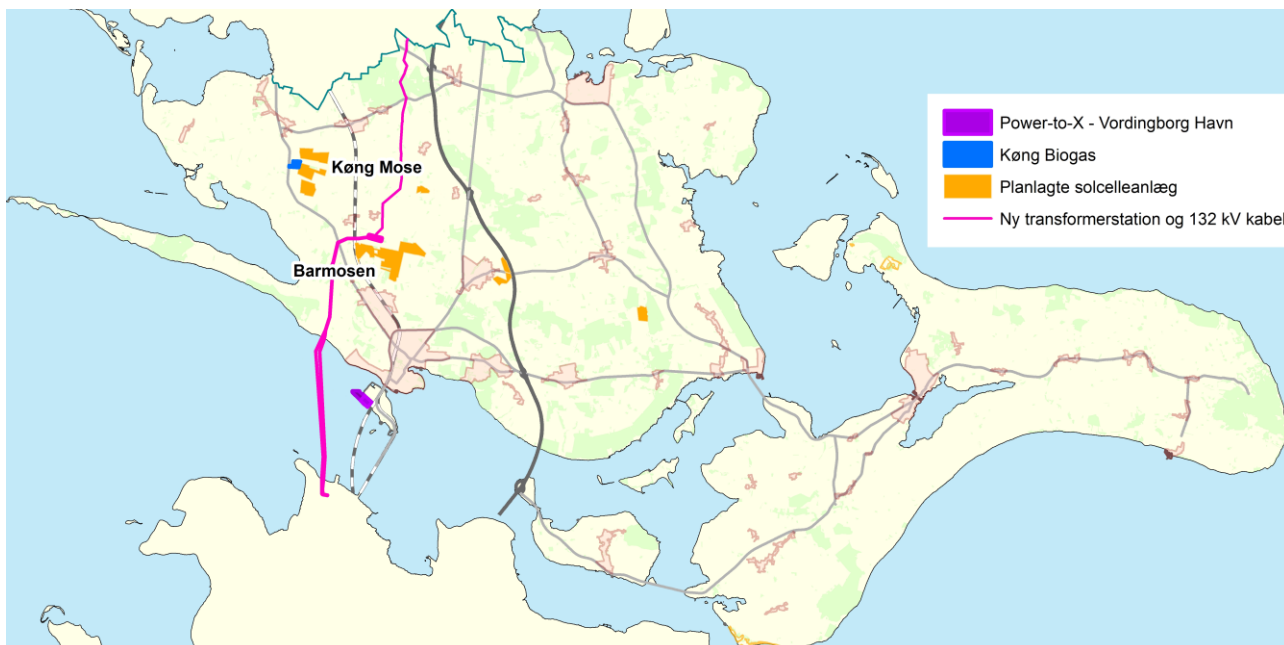

Figur 2: Hensyn som har betydning for planlægningen for VE-anlæg.

Ansøgningsrunde

Vordingborg Kommune behandler projekter gennem ansøgningsrunder, da det giver mulighed for at finde og realisere de bedst egnede projekter og samtidig den bedste sammensætning af projekter på tværs af hele kommunens areal.

Seneste ansøgningsrunde var i 2018, hvor der blev udpeget ca. 440 ha til solceller ud af ca. 800 ha ansøgte arealer. Der er siden uopfordret indsendt en række projekter (16 vindmøller og ca. 550 hektar solceller), som vil skulle vurderes på lige fod med de projektforslag som modtages på baggrund af nærværende ansøgningsrunde.

Figur 3: Godkendte og igangværende planlægning for VE-anlæg. Køng Biogas og et 123 ha solcelleanlæg i Barmosen er allerede opført.

Hovedparten af de allerede planlagte solcelleanlæg afventer tilladelse til nettilslutning, da der ikke pt. er kapacitet til yderligere VE-anlæg på el-nettet på Sydsjælland. Udviklerne af de mindre projekter (30 ha solcelleanlæg og derunder) forventer ikke at realisere deres godkendte anlæg, da nettilslutningsomkostninger er steget til et niveau, hvor mindre anlæg ikke er kommercielt rentable.

Figur 4: Nyetableret solcelleanlæg i Barmosen nord for Vordingborg (Foto: Dronefoto - KJØLHEDE Arkitekter).

Hvad skal et godt VE-anlæg kunne?

Vordingborg Kommune afholdt d. 2. februar 2023 en interessentworkshop med henblik på at identificere udfordringer og løsninger i forhold til opstilling af nye vedvarende energianlæg. Et kortfattet resumé af workshoppen er vedlagt denne indkaldelse af idéer og forslag. Resuméet giver en indikation af hvilke faktorer, der er betydende i forhold udvælgelse og realisering af succesfulde VE-anlæg.

Natur

Det bør vurderes om projektet kan tilføre naturværdi til området. Kan projektet fx skabe gode rammer for biodiversitet og gode forhold for områdets dyreliv? Eller kan det binde eksisterende naturområder sammen, fx ved at bidrage til Vordingborg Kommunes udpegninger til Grønt Danmarkskort.

Tekniske anlæg må som udgangspunkt ikke placeres i områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser (se næste side).

Positive naboeffekter

Nærområdet til et energianlæg skal kunne mærke en positiv effekt. Dette kan fx være i form af etablering af offentligt tilgængelige områder, skov, legepladser, bypark eller lign., hvilket kan være en del af anlægget, eller etableres lokalt gennem Grøn Pulje. Lokalt ejerskab gennem udbud af andele eller andre tilknyttede økonomiske fordele kan ligeledes have en positiv effekt.

Landskab

Projekterne vil altid blive vurderet på deres påvirkning af landskabet. Der ses positivt på at projektbeskrivelser indeholder en landskabsplan, der forholder sig til omgivelserne, og forsøger at indpasse det tekniske anlæg på en måde, der er tilpasset det konkrete landskab - og gerne ser ud over matrikelskel hvis nødvendigt.

Som udgangspunkt skal områder udpeget som større uforstyrrede landskaber, bevaringsværdige landskaber og/eller værdifulde kulturlandskaber friholdes for nye anlæg.

Multifunktionalitet

Projekterne bør forholde sig til, om det er muligt at udnytte projektarealet til mere end at producere energi, og på den måde skabe merværdi for området. Det kan fx være at dyrke en afgrøde eller skabe natur, biodiversitet, rekreative muligheder, formidling, eller andre effekter. Der bør tages udgangspunkt i områdets eksisterende anvendelse samt hvilke omgivelser projektet ligger i f.eks. muligheden for genetablering af vådområder på lavbundsarealer.

Nærhed til forbrugere/elnet tilkobling

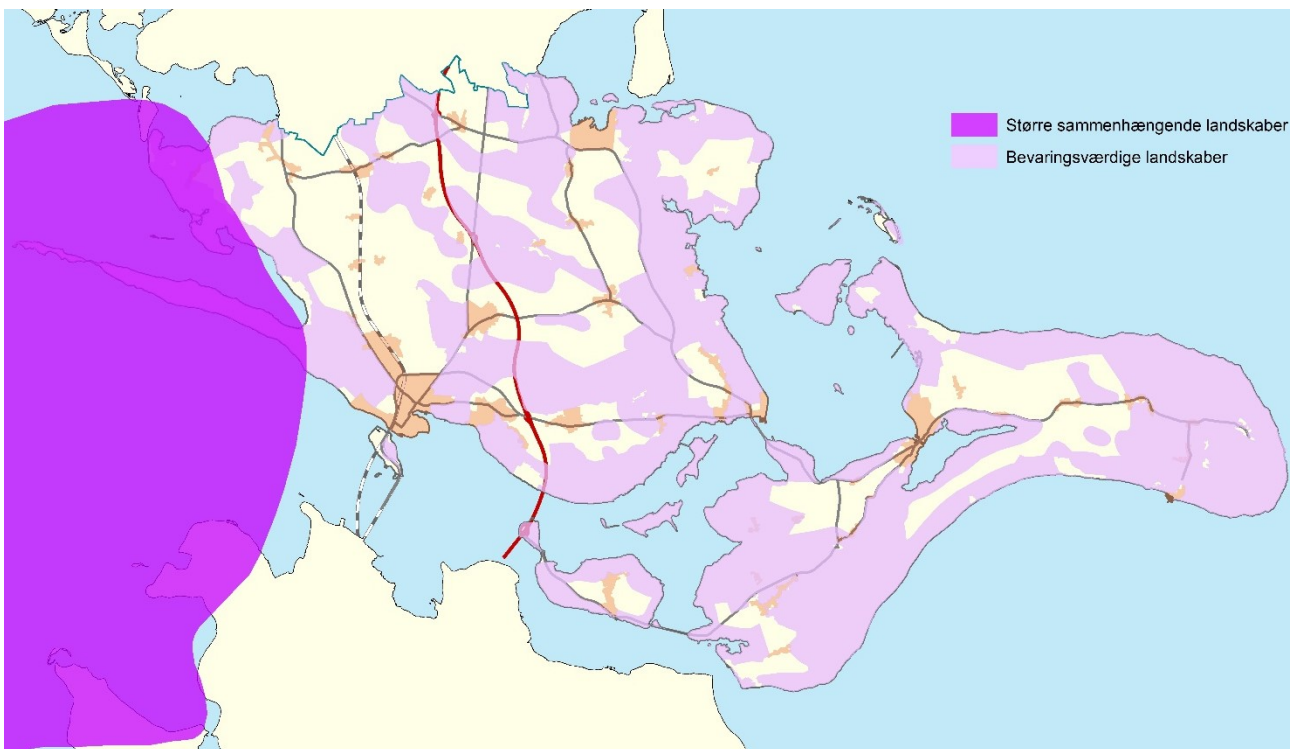
Elnettets kapacitet og placering er vigtigt at tage højde for. Det er derfor en fordel, at energien produceres så tæt på forbrugeren som muligt.

Elnettet vil mange steder skulle udbygges for at et energianlæg kan tilsluttes. Det er dyrt og det vil i mange tilfælde forsinke anlæggets tilslutning eller gøre realiseringen af projektet urentabelt.

Ovenstående er eksempler på forhold, der kan være afgørende for udvælgelsen af projekter. Det er vigtigt at tilføje, at udsagnene ikke er udtømmende, og at udvælgelsen af projekter i sidste ende vil ske på baggrund af en konkret vurdering og prioritering af de indkomne projekter ud fra planlægningsmæssige hensyn.

Figur 5: Kort med registrerede naturværdier i Grønt Danmarkskort (herunder Natura2000-områder på land), samt fredede områder. I disse områder kan der ikke forventes planlægning for vedvarende energianlæg.

Figur 6: Kort med større sammenhængende landskaber og bevaringsværdige landskaber (Kommuneplan 2022). Landskabsinteresserne kan have stor betydning for muligheden for planlægning af vedvarende energianlæg.

Grøn Pulje

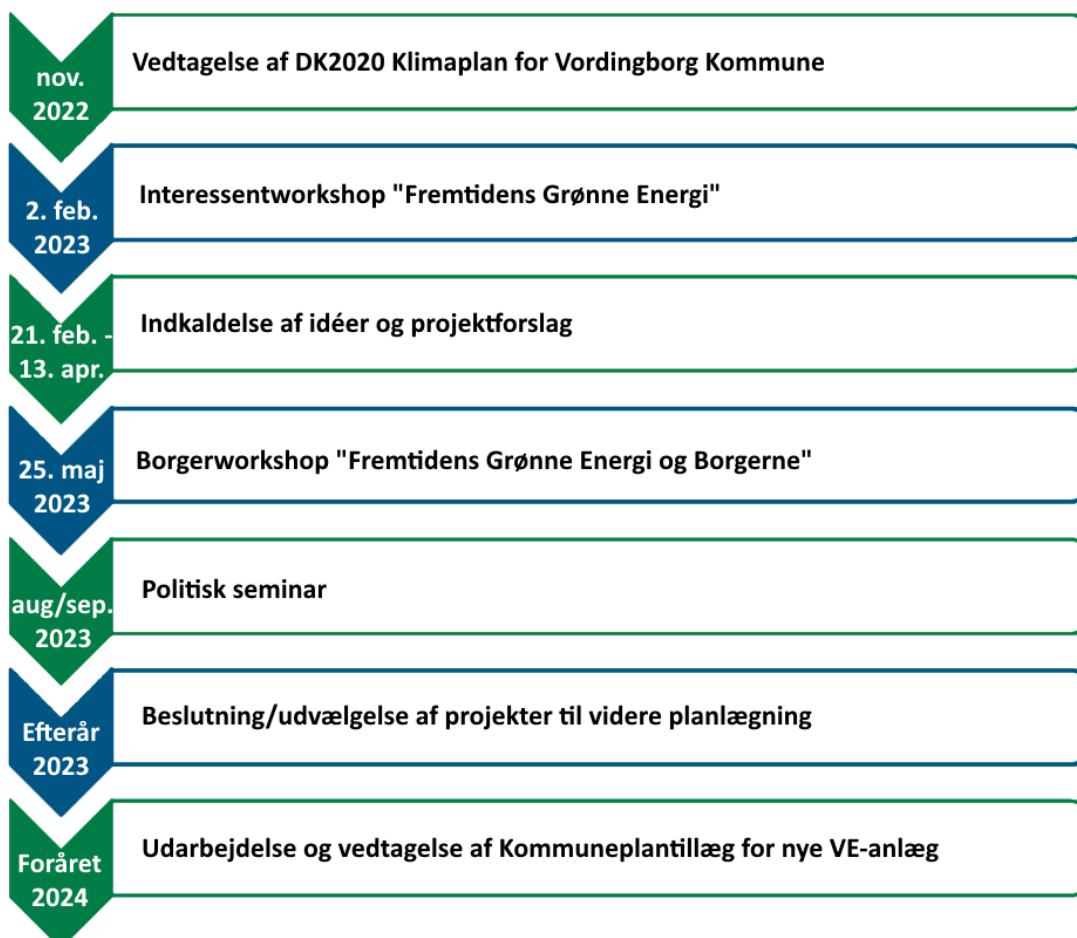
Vordingborg Kommune ser positivt på, at projektansøgninger indeholder tiltag, der er sammentænkt med omgivelserne. Derfor vil Vordingborg Kommune søge tidlig dialog, når der foreligger konkrete projekter til behandling. I den forbindelse er ordningen grøn pulje et vigtigt redskab.

Grøn pulje er en del af loven om fremme af vedvarende energi. Det er en pulje, som opstilleren af et solcelleanlæg eller vindmøller indbetaler til. Kommunen administrerer midlerne, som kan anvendes bredt til lokale tiltag. Det er hensigten, at midlerne fortrinsvist skal støtte projekter ansøgt af nære naboer til et vedvarende energianlæg, samt grønne tiltag i kommunen. Der er allerede midler i grøn pulje, læs mere om puljen her: [Grøn Pulje - Vordingborg Kommune](https://www.vordingborg.dk/frivillig/puljer/alle-puljer/gron-pulje/) (<https://www.vordingborg.dk/frivillig/puljer/alle-puljer/gron-pulje/>).

Hvad er tidsperspektivet for planlægningen

Planlægningsprocessen er i gang, og som en del heraf afvikles projektet "Fremtidens Grønne Energi og Borgerne", som skal fremme dialogen med interessenter og borgere omkring vilkårene for nye vedvarende energianlæg.

Fremsendte projektforslag vil på den baggrund blive offentliggjort forud for borgerworkshoppen d. 25. maj 2023. Dette er inden der sker en faglig vurdering af de enkelte forslag, og ligeledes inden der tages politisk stilling til hvilke projekter, som skal fremmes i den videre planlægning.

Figur 7: Forventet tidsplan for planlægningen for nye vedvarende energianlæg.

Deltag i debatten!

Vordingborg Kommunalbestyrelse indkalder idéer og forslag til planlægningen efter Planlovens § 23 c forud for planlægning for vedvarende energianlæg. Høringsperioden løber fra 21. februar 2023 til 13. april 2023.

Har du forslag og idéer til planlægningen for vedvarende energianlæg i Vordingborg Kommune, så er det nu, du kan deltage i debatten.

Vi vil fx gerne vide om du har:

- Et projektforslag til et vedvarende energianlæg? Projektforslaget skal rumme:
 - arealangivelse på matrikelniveau
 - samtykke fra lodsejer/lodsejere
 - anlæggets kapacitet og forventede årlige produktion
 - beskrivelse af mulig påvirkning af omgivelser (støj, skygge, refleksion)
 - redegørelse for forventet tilslutning til elnettet (tilslutningspunkt og tidsperspektiv)
 - redegørelse for evt. indtænkte positive naboeffekter (for naboer, lokalsamfund mv.)
 - redegørelse for evt. indtænkt multifunktionalitet (natur, landbrug, biodiversitet)
 - andre elementer i forhold til projektets bidrag til udvikling af Vordingborg Kommune.
- Er der forhold i dit lokalområde, som vi skal være opmærksomme på?
- Forslag og ideer til hvilken slags projekter grøn pulje skal være med til at realisere?
- Har du idéer til, hvordan solcelleanlæg og vindmøller kan indpasses i landskabet og i forhold til naboer og dyreliv?
- Har du andre bemærkninger?

Hvis du har kommentarer, ideer, eller projektforslag til vedvarende energianlæg, så skal du sende dem til Vordingborg Kommune på hoering-plan@vordingborg.dk senest den **13. april 2023**.

Det videre forløb

Efter denne indkaldelse af forslag fortsættes planlægningen for vedvarende energi med udgangspunkt i de indkomne ideer og projektforslag.

Kommunalbestyrelsen beslutter i sidste ende hvilke projekter, der skal igangsættes planlægning for. For disse projekter vil der være separate planlægningsprocesser med tilhørende høringsfaser.

Har du spørgsmål til planlægningen, kan du kontakte Karsten Kolle, på tlf. 55 36 24 14 eller på mail kako@vordingborg.dk

Dette debatoplæg er annonceret på www.plandata.dk og www.vordingborg.dk/horing

Resumé af interessentworkshop d. 2. februar 2023

Fremtidens Grønne Energi

Den danske klimapolitik lægger op til en firedobling af den vedvarende energiproduktion på land. Det skulle gerne ske med opbakning fra langt de fleste borgere i kommunen.

Hvordan kan Vordingborg Kommune nå sine mål for vedvarende energi? Hvad er de største forhindringer, og hvad er de bedste løsninger?

Disse spørgsmål blev ihærdigt diskuteret af lidt over 30 deltagere på en workshop i DGI-Huset i Vordingborg den 2. februar 2023.

Deltagerne repræsenterede mange forskellige interesser og hverv. Der var jordejere og udviklingsselskaber, som er interesserede i at bygge solcelleparker og rejse vindmøller. Der var deltagere, der tager vare på lokale interesser og landskabs- og naturinteresser. Og der var deltagere fra kommunens administration og politikere fra Klima- og Teknikudvalget.

Dialog om udfordringer og løsninger

I nær fremtid skal der bygges mange flere anlæg til produktion af grøn strøm i Vordingborg Kommunes landområder. Mange er allerede planlagt. Formålet med workshoppen var at fremme en fælles forståelse af udfordringerne og udvikle ideer til velegnede løsninger. Hvad er fordelene, ulemperne og begrænsningerne? Hvad er mulighederne? Hvor skal de nye VE-anlæg være, hvordan skal de indrettes og hvilke gener og bekymringer skal man især tage hensyn til? Hvordan skal det grønne energisystem hænge sammen? Hvilke muligheder er der for lokalt ejerskab?

»Gå ind i det med et åbent sind,« sagde formanden for Klima- og Teknikudvalget, Anders J. Andersen, i sin velkomst.

»Vi skal bruge meget grøn strøm, hvis vi både skal opfylde klimamålene, være selvforsynende med vedvarende energi og producere syntetiske brændstoffer,« påpegede han og tilføjede, at den grønne omstilling også er erhvervs- og beskæftigelsespolitik.»

Om forholdet mellem VE-anlæg og natur, landskab og biodiversitet sagde han: »Det er et dilemma. Men hvorfor ikke tro på, at vi kan løse dilemmaet ved at klare flere ting samtidig?«

På forhånd fik deltagerne skriftligt informationsmateriale. På dagen fik de oplæg om planer, rammer, modelberegninger, energifællesskaber og udbygning af elnettet.

Reel inddragelse kan styrke den lokale opbakning

Mange deltagere pegede på, at risiko for lokal modstand og modvilje fra naboerne er en vigtig udfordring. Selv om de fleste borgere går ind for den grønne omstilling, kan man godt føle sig snydt eller forbigået, hvis man bor tæt på et energianlæg uden selv at føle sig inddraget og have glæde af det.

Erfaringen viser, at tidlig og grundig inddragelse af borgerne er et vigtigt middel til at skabe lokal opbakning om fælles beslutninger. Åben dialog og reel indflydelse kan give holdbare løsninger.

Deltagerne pegede på flere tiltag, der kan styrke den lokale opbakning: Politisk enighed om en velbegrundet samlet plan er afgørende vigtig. VE-anlæggene bør placeres på steder, hvor de generer så få som muligt. Mange lagde vægt på lokalt ejerskab, energifællesskaber og økonomiske fordele for de nærmeste naboer.

Ikke på bekostning af naturværdierne

Der var udbredt enighed om, at beskyttelsen af miljø og natur, biodiversitet og landskabsværdier har høj prioritet. Vordingborg Kommune er tæt befolket, og der er rift om arealerne til mange formål. VE-anlæg må ikke spænde ben for naturgenopretning, biodiversitet og adgang til naturskønne områder. Nye solcelleparker skal kombineres med beplantninger og andre tiltag, der gavner biodiversiteten og adgangen til naturen.

Der var mange fortalere for at koncentrere indsatsen, så man udvider de nuværende VE-anlæg og kombinerer sol og vind på enkelte steder (gerne langs motorvejen eller ved havnen og andre tekniske anlæg) frem for at anlægge mange spredte VE-anlæg.

Udviklerne er klar

Blandt de udviklere og lodsejere, der deltog i workshoppen, var der bekymring for, at udviklingen bliver for langtrukket. »Det vigtigste er, at vi kommer videre, ud over rampen, vi har et samfundsansvar for at levere på den grønne omstilling. Vi er nødt til at levere på de mest effektive anlæg og de største og bedste løsninger,« sagde for eksempel Nicolai Oxholm Tillisch, Rosenfeldt, som har lagt jord til solcelleanlægget i Barmosen og arbejder på endnu et projekt med både sol og vind i samarbejde med Eurowind Energy.

Om salg af andele til lokale medejere sagde Esben Billeskov fra Better Energy, som har udviklet solcelleprojekter i Køng Mose og ved Ørslev: »Lad os være ærlige: Investeringer i solcelleparker er meget langsigtede. Vi taler om en lang binding af de investerede kroner i 17-18, måske 19 år. Det er der ikke så mange private, der har lyst til.« Den slags investeringer appellerer mere til institutionelle investorer som f.eks. pensionskasser.

Flere borgere skal inddrages

Mange andre emner blev drøftet på workshoppen. F.eks. problemerne med udbygning af elnettet, så de projekterede VE-anlæg kan blive tilsluttet. Og muligheden for at anlægge direkte linjer – f.eks. til de store anlæg til fremstilling af syntetiske brændstoffer (Power-to-X), der er foreslået på Vordingborg Havn.

Der var ønsker om at få ændret lovgivningen, så reglerne ikke modvirker flere solceller på tagene, både på offentlige og private bygninger. Og ønsker om at få udnyttet biomasse på Møn til en lokal produktion af biogas.

Resultaterne fra workshoppen bliver samlet og brugt i den videre planlægning og i en bredere inddragelse af borgerne i Vordingborg Kommune.

I de kommende måneder inviterer kommunen projektudviklere til at indsende forslag om nye VE-anlæg. Samtidig inviteres alle interesserede borgere til at bidrage med ideer og løsningsforslag.

Workshoppen var et led i Region Sjællands projekt "Fremtidens Grønne Energi og Borgerne", som inddrager interessenter og borgere i Vordingborg, Kalundborg og Holbæk kommuner i dialoger om den kraftige udbygning af vedvarende energianlæg, som den danske klimapolitik kræver. Projektet udføres af Teknologirådet i samarbejde med kommunerne.